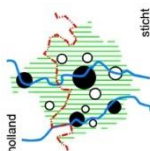

NIEUWSBRIEF

April 2016 nr. 4

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
secretariaat: Bastion Willem 33, 3445 DG Woerden / tel: 0348 419 277 / mail@shhv.info / www.shhv.info
bank: IBAN: NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Sticht-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34

Van de voorzitter: *Bouwstijlen*

Jan Wils (1891 – 1972) is misschien het meest bekend van zijn (mede)ontwerp van het Olympisch Stadion in Amsterdam en het Feijenoordstadion in Rotterdam. Hij maakte korte tijd deel uit van De Stijl en ontwierp toen min of meer volgens de uitgangspunten van de Amsterdamse School. Elke dag kijk ik uit op een werk van diezelfde Jan Wils. Want in het boek *Jan Wils: de Stijl en verder*, door Herman van Bergeijk, lezen we in de oevrelijst bij nummer 48:

Van Oudheusdenstraat 5-8 en Costerusstraat 2-14. In december 1918 maakt Wils een eerste ontwerp voor een complex van achttien woningen en een winkelhuis voor de Woerdense Vereniging voor Volkshuisvesting. (...) De voorzitter van de vereniging was de burgemeester H. G. van Kempen en de secretaris F.A. Minkema (*notaris*), voor wie Wils reeds een kantoortje had ontworpen (*Oostdam 6*). De woningen zijn in vier blokken van verschillende grootte ondergebracht. Twee blokken hebben een verdieping met zolder, de andere twee verdiepingen en dak. De brede ramenvensters geven de gevels een sterke horizontale geleiding.

Kenmerkend voor Wils zijn hier de combinatie van baksteen en grindbeton bijvoorbeeld de dorpels en banden. Er zijn in Woerden (en omgeving, zoals Oudewater – Rode Dorp) meer ontwerpen over van Wils, zoals een verbouwing destijds van Hotel - Café – Restaurant De Dubbele Sleutel. Ook andere volgers van de Amsterdamse School hebben hun sporen hier nagelaten. Trouwens, ik zat destijds in Haarlem op het Eerste Christelijk Lyceum. Ook een fraai voorbeeld van de Amsterdamse School en een ontwerp van Andries de Maaker.

Maar, zoals vaak, er kwam op deze bouwstijl een tegenreactie van architecten die het allemaal anders wilden. Rond de Delftse hoogleraar Molière ontstond een stroming die de Amsterdamse School te frivol vond en terug wilde naar oudere normen en waarden binnen de traditionele plattelandsstijl van bouwen. Architect Jacobus Oud introduceerde de term "Delftse School". Het overvloedig gebruik van alleen baksteen is een belangrijk kenmerk van deze stroming. In de jaren veertig werd deze school geleidelijk vervangen door de Bossche School. Die was sterk gebaseerd op getalsmatige verhoudingen en deed vooral opgeld in de kerkenbouw. Ook daarvan hebben wij in Woerden een fraai voorbeeld: de kapel van Weddesteyn. En daar ... zijn wij binnenkort te gast. Een unieke mogelijkheid om meer te weten te komen over een bijzonder stukje Woerden met, architectonisch gezien, een landelijke betekenis. In deze nieuwsbrief vind u alle gegevens.

Hoe verging het Jan Wils verder? Juist over het ontwerp rond De Dubbele Sleutel raakte Wils in conflict met andere leden van De Stijl, zoals Theo van Doesburg. Het gevolg was dat hij deze stroming vaarwel zegde. Hij raakte onder de indruk van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright. Wils en anderen ontwikkelden een bouwstijl die later de Nieuwe Haagse School werd genoemd en die vooral is toegepast op wooncomplexen. Velen zien het als een luxere versie van de Amsterdamse School. Het wooncomplex

NIEUWSBRIEF

April 2016 nr. 4

Daal en Berg in Den Haag is een mooi voorbeeld, en ontworpen door Wils. Zo zie je: een blik 's ochtends uit het raam, en er zit ineens een heel verhaal aan vast. Kijk ook zelf eens rond, en probeer stijlen en (bouw)scholen te herkennen. Een fascinerende manier om voor jezelf recente historie te ontsluiten.

Met beste groeten, Niek de Kort

Contributie 2016

Het nieuwe contributiejaar al weer even onderweg en we verzoeken onze leden die nog niet de contributie betaalden, dit spoedig te doen. Voor leden geldt evenals in 2015 een contributie van € 25,00 per jaar; partnerleden en junior-leden betalen € 10,00 per jaar. De contributie (en een vrijwillige extra bijdrage, die wij zeer op prijsstellen) kan worden overgemaakt worden op onze bankrekening:

NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden. Vermeld uw lidnummer (dat vindt u op uw lidmaatschapskaartje en op de envelop met Heemtijdinghen) en geef de naam van de vereniging nauwkeurig aan, zoals hierboven.

Ontvangt u de Nieuwsbrief per post?

Het bestuur verzoekt de leden die de Nieuwsbrief per post ontvangen, maar ook over een e-mailadres beschikken, dit aan ons door te geven zodat we u voortaan via de email kunnen berichten. Dit bespaart ons print- en verzendkosten en geeft u de mogelijkheid om in de NB vermelde links naar andere websites aan te cliken. Bovendien kunnen we ook andere informatie over SHHV direct naar u toesturen.

Uitnodiging voor de SHHV Ledenvergadering

Programma van activiteiten

Maandag 25 april

Lezing "Kapel Weddesteyn, historische architectuur vanuit de Bossche School"

Door Hans van der Laan

In de Kapel Weddesteyn, Utrechtsestraatweg 50, naast de hoofdingang van Weddesteyn

Parkeergelegenheid aldaar en ook via de toegangsweg voor de paviljoens en de leveranciers.

Er is een ringleiding aanwezig

Om 19.30 korte bezichtiging buiten

Aanvang lezing: 20.00- tot 22.00 uur

Op deze avond, georganiseerd door de Stichts-Hollandse Historische Vereniging, Stichting Hugo Kotenstein en Stichting Kapel Weddesteyn zal de onlangs volledig gerestaureerde Kapel Weddesteyn, gelegen aan Utrechtsestraatweg bij het gelijknamige zorgcentrum centraal staan en wordt de architectuur ervan besproken vanuit het historische perspectief van de bouwkunst in de Wederopbouwperiode na de 2^e Wereldoorlog.

De kapel met zijn karakteristieke campanile toren, basiliek uitstraling en kleurrijke glazen ramen in beton is gebouwd in 1959 en ontworpen door architect J.J.M. van Halteren, uit 's-Hertogenbosch. Deze heeft in zijn werk duidelijk invloed ondergaan van de zgn. Bossche school, een stroming die in die tijd een belangrijk stempel heeft gedrukt op de architectuur in de Brabantse regio en vervolgens ook daarbuiten.

NIEUWSBRIEF

April 2016 nr. 4

Maar hoe was nu die Bossche School ontstaan?

Bij een groep architecten kwam in die tijd een aantal duidelijk verwante stijkenmerken tot uiting, als eerste in de naoorlogse kerkenbouw, bij voorbeeld in de voormalige Willibrorduskerk in Almelo, maar ook in de seriematige en particuliere woningbouw en in allerlei openbare gebouwen, zoals in de vele nieuwe gemeentehuizen.

De origine van deze architectuurvisie kwam van een markante persoonlijkheid: de Benedictijner monnik Dom Hans van der Laan (1904 – 1991), die zijn gedachten over architectuur ontvouwde en formuleerde in de periode 1946-1974 voor de Cursus Kerkelijke Architectuur in het Kruithuis te Den Bosch. Zijn zoektocht naar de wetmatigheden van de architectuur omschreef hij zelf als volgt: 'De ruimte van de natuur heeft drie aspecten, waar wij geen raad mee weten. Ze is onbegrensd, ze is zonder vorm en ze is onmetelijk. De architectuur is niets anders dan hetgeen aan die ruimte toegevoegd moet worden om ze bewoonbaar, zichtbaar en meetbaar te maken. Bewoonbaar, dat wil zeggen begrensd met het oog op ons lichaam, zichtbaar met het oog op onze zintuigen en meetbaar met het oog op ons verstand'. In die studie die hij samen met zijn cursisten ondernam en in de daaraan gekoppelde, naoorlogse bouwpraktijk ontstond dus die herkenbare gemeenschappelijke vormtaal en uitdrukkingsvorm. Een belangrijk aspect daarbij was van het begin af aan het matenstelsel van het z.g. plastische getal, dat de ruimtelijke verhoudingen van de architectuur meetbaar kan maken. Ook dit verhoudingssysteem zal in de lezing in het kort aan de orde komen.

De belangstelling voor de ideeën van Dom Hans van der Laan is sterk gegroeid. Zijn boeken zijn vertaald en daarmee ontsloten voor een internationaal publiek en zijn eigen werk – een serie kloosters en een enkel woonhuis – wordt steeds breder gewaardeerd en bezocht. Zie:

www.vanderlaanstichting.nl

Hans van der Laan, architect, woonachtig in België en neef van de pater zal een beeldverhaal presenteren over de ontwikkeling van de Bossche School en de kapel Weddesteyn in Woerden positioneren in zijn tijd en tegen deze achtergrond. Hij is tevens bestuurslid van de Van der Laan stichting.

Voorafgaand aan de lezing zal om 19.30 uur een korte rondgang buiten de kapel worden gemaakt om de architectuur te bekijken.

Graag brengen wij u de volgende lezingen o.a. georganiseerd door de Werkgroep Harmelen onder uw aandacht.

Woensdag 25 mei

Lezing over de 100 jarige katholieke St. Bavokerk in Harmelen en de reformatie

Door Frank van Rooijen, directeur/archivaris RHC Rijnstreek en Lopikerwaard

Georganiseerd door de Werkgroep Harmelen van de SHHV

Locatie en tijdstip volgen later

NIEUWSBRIEF

April 2016 nr. 4

Maandag 20 juni

Lezing over het levensverhaal van Leo Gestel, gebaseerd op het recent verschenen boek over hem

Door Hans Hagen

Locatie en tijdstip: Het Kasteel

Aanvang: 20.00

Overige zaken

hoeGezocht: enthousiaste stamboomonderzoekers

Het CBG en Het Utrechts Archief zoeken genealogen voor familie-historisch evenement.

Voor het grootste familiehistorische evenement in Nederland zoeken het CBG en Het Utrechts Archief stamboomonderzoekers die graag over hun onderzoek vertellen.

Heeft u bijzonder stamboomonderzoek gedaan? En vindt u het leuk daarover te vertellen? Dat kan 2 juni te Utrecht in een GenTalk op hét evenement voor familiegeschiedenis.

Wat is een GenTalk?

In een GenTalk kunt u uw kennis, opzienbarende onderzoeksresultaten en tips delen met een breed publiek. Een GenTalk duurt 10 tot 15 minuten. Geïnteresseerd? U kunt zich opgeven vóór 17 april 2016. Er wordt geselecteerd op basis van inhoud, relevantie en de diversiteit van de onderwerpen. Aanmelden kan via www.famillement.nl vóór 17 april 2016.

Grootste familiehistorische evenement van Nederland

De geschiedenis van uw voorouders kunt u 2 juni ontdekken op het Famillement. Het Famillement is met ruim 2000 bezoekers het grootste evenement op het gebied van familiegeschiedenis in Nederland. Toegang is gratis en het is voor iedereen die geïnteresseerd is in genealogie en de geschiedenis van Utrecht. Op het programma staan lezingen, workshops, interviews, een informatiemarkt, een beginners lab en een boekenprogramma.

Organisatie

Het CBG heeft dit jaar samen met Het Utrechts Archief en de Stadsdag de organisatie in handen. Het CBG is het landelijke expertise én informatiecentrum voor onderzoek naar familiegeschiedenis. Naast advies en onderzoek biedt het CBG ook ondersteuning bij genealogisch onderzoek. Het Utrechts Archief verwerft en bewaart de bronnen van de Utrechtse geschiedenis, om ze beschikbaar te stellen aan het publiek. Het archief beheert de grootste historische collectie over stad en provincie Utrecht met meer dan 29 kilometer archieven. Meer informatie is te vinden op www.famillement.nl

Contact: Vera Weterings van het CBG, telefonisch via 070-315 0577; per e-mail vera.weterings@cbg.nl.

Nieuw: Tijdschrift voor Historische Geografie

Er is een nieuw tijdschrift, welke we graag onder uw aandacht brengen: *Tijdschrift voor Historische Geografie*. Zie de website: <https://www.verloren.nl/thg>.

Met vriendelijke groet, (Thys VerLoren van Themaat), 035-6859856, verloren@verloren.nl